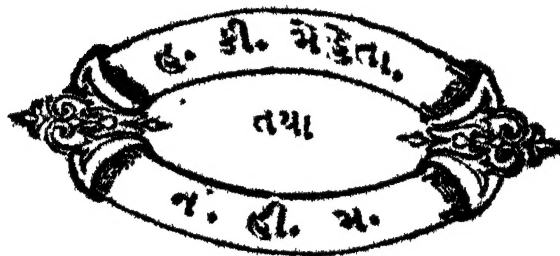

૪૬૫૦

શ્રી
 ગુર્જરપતિ મહારાજાધિરાજ કરણ
 ઘેલાના નાટકનાં ગાયનો.

રચનાર.

પ્રત. ૧૦૦૦—આવૃત્તી ૧ લી.

કર્તાએ 'જયરનામિતવના સઘળા હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

અમદાવાદ.

“વિજય મવર્તક” છાપખાનામાં છાપ્યું.

કીમત. ૦-૨-૦

ગુર્જરપતિ મહારાજાધીરાજ કરણઘેલાના નાટકનાં ગાયનો.

સુત્રધાર—(તેપથ્યમાં)

(શાર્દૂલ વિક્ષિપ્ત હંદ.)

પ્રીતે હે મમ તાત ખ્યાત જગમાં, ધરણીધરા રે ધણી,
વીશ્વેશ્વર, આધાર, નાથ જગના સદ્રુપ શિરોમણી;
આજે હું મતિમંદ રંક જનને, વાણી ધણી નિર્મળા;
સૂઝી પળિ કાર્ય સિદ્ધિ અર્થે આપો દયા સાગરા.

રાગ ધનાશ્રી.

સર્વપાત્રો—જય જય કરણા નિધાન, વિશ્વપતી, સ્હાય કરે ભગવાન.	
અતરયામી, અવિચળ ધામી, સખળ સકળ ગુણુવાન.	વિ०
શરણાગત સેવક સહુ કરીએ, મંગળ યશ ગુણુવાન.	વિ०
તેથી હે પરબ્રહ્મ પિતાજી, દેને દયાનું દાન.	વિ०
પરમાત્મા છો સત્યસ્વરૂપી, જય જય સુખના સ્થાન.	વિ०
કૃતિ અમારી સામુ ન જોશો, બાળ ગણી નિરવાણુ.	વિ०
મંગળ રૂપ હે ભૂપ સર્વના, નથી કોઈ આપ સમાન.	વિ०
અથામતિ આ સ્તુતિ ઉમારી, કરીને કૃપા ધરે ધ્યાન.	વિ०
પાત્રજનો વહે શીશ નમાવી, જય જય જય બળવાન.	વિ०

ગીતિવૃત્ત.

સુત્રધાર—સદ્ બીધા શુભ રીતી, તીનિ, વિશયમાં સદા અનાસકતી;
સદાચાર, સદ્ભો, સ્વદેશ પ્રત્યે આતો આદમકતી.

મનવાંચિત પાતાના, ભૂતિ એ માલુ ત્રિ વિધે ધારી;
 ભરતખડ શાભાવ્યો, ભાવ્ય દશા હા! હાલ એ પરવારી
 કન્યુરાય વાંધેલે, માધવની સ્ત્રી હરા તાટ વાપો;
 યવન અમલ મહુ પ્રસરો. ગુર્જર ભૂમિ રડાશે ભાળ્યો.
 એ હું નાટક રૂપ, બ્યાન કરું તે શ્રવણ સજ્જન કરશે;
 નાપયુક્ત જે તેમાં, ધારો તેની કાગા ગર ધરશે.

રૂપસુંદરી } હાંડી.
 } આનંદકંદ હે ભગવત નીરવિકારી,
 } મુનિ કરુ હુ સદા મ ગણમતિ તારી,
 સકળ દેવનું રાડપ હે મુગરી-આનંદ
 તે ઇશ સરવ ટીશ કળા તારી,
 દીશે અકળ સકળ વીરપાતિ સારી,
 કર અહર નીશ રતવન મોક્ષકારી-આનંદ.
 આપી સ્નેહ પતીમેવન માંડી ભારી,
 કામ કંપ સોભ મોહને રિતારી,
 કરજો સ્થાય નમું હું પાપ પુત્રિ તારી-આનંદ.
 દિનને રાત પ્રાણનાથ પ્રતિસારો,
 સદ્ભક્તી અચળ દે હે ત્રિપુરારી,
 પતિતપાવના આ વીનતિ ગર ધારી-આનંદ.

ખિહાગની લાવણી.

કરજુ-

સેનાપતિ આ શું સ્વન્ય સરીખું આવ્યું?
 જેથી ગર્ભ શુદ્ધિ સકળ હૃદય કારાણ;
 આ સમે રંભા કે ખરે અપ્સરા આવી!
 વરવા હું ક્ષત્રી શૂરવીર મન ભાવી;

જ્યારે કાંતિ કરિનુલ્ય જાનપમ જાગી,
 વળી નીરખી કટાક્ષો કરતી કુચુગચન નારી;
 તે વખત રાખત મને કાપટ મદને જે મારી,
 તેથી કાયલ મુજ મન પોનારે પ્યારી;
 માટે હે સા પાવોર ધોર ઉર ધારી,
 તું જાણુવ તુજને કોણુતાળી એ નારી ?
 રાગ કિપરના.

સેનાપતિ-વંદન કરી કરગુ તુમાર વદ દીન વાણી,
 એ તથો આપ્તગ રવા કે મદ્રાણી;
 છે પનાન માધવ તણો સતો જે નારી,
 જે પુત્રિ તુલ્ય તમ રાગ જુઓ વિમારી.
 ગજલ.

રાગ આ દીન નાસ કેવી અર્થ ઉર કિતારશે.
 નારી એ સતિ સમાન, જાગિયો એના પતિ પ્રધાન,
 એને છછેડી સુજાણ, કાલુ એમાં ન ખારશે-રાય.
 હમણાં હરશે જાણી મંલ, પાછળથી થાશે મુરકેલ;
 મેળવવાયી મુજ કહેત, કોઈ દિ સંખારશે,-રાય.
 ચાહો શું એ પરતી નાર, પાખ્યા એમાં કો ન માર;
 અંતે તો થાશે ખુવાર, વાર તે વિમાસશે;-રાય.
 મળશે આથી કીર્તિ ધૂળ, લાજશે વાઘેલ કૂળ;
 વાઘશે કુસંપ મૂળ, વૈરભાવ વધારશે,-રાય.

સોરઠી ગજલ.

આહા! પ્રભુ આશે ગજળ ! દેખી અજબ તે હું થયો.
 અવલ ધનસાદી, સત્ય સાચી, રણધીરા મારા કાયમે,

ક્યાંથી સુઝી આવી મનીષ ઈશ દોષ દારમો મો કયો આહા.
 વાઘેલ કુળનો દીપક રૂટો, શં દવે ઝાંઝો થયો?
 કુળને કલંક લગાડવા, શિદ્ધ જન્મ તે જુપર ધવો? આહા!
 પાળક ગાળના બ્રુપતિ ભુંડા, ટાળક શુ સુખનો થયો?
 મનિમંદ બો આ વિચારીને, ખાલો કદમાં તું ફસી પડ્યો—આહા.
 બ્યારે પિતા તું ગુર્જર તણો, પત્રો સમ રિત અમાત્યની,
 હરશે તદા દુખી દેશ છે, દિલમાં અનન્ય લાગી રહ્યો—આહા.
 ગુર્જર ભુમી હે માત મારી, બાવ્ય તારું ગર દીને,
 પિતાતણા આ કૃત્યથી, સુખનો સમય બનવા થયો—આહા.

લાવણી.

માધવ—સુણો બલેરા ભૂમ સત્ય છે, કથન આપનું તો આજે,
 નથી કામ આ સાદસ કેરું, ધીરજ વીર ધાયે થાશે—સુણો.
 પ્રથમ સમજ પારી શત્રુને, શામ દામથી વશ કરવા,
 તેમ છતાં માને નહીં તો તે, બલે રણે આવે ભરવા—સુણો.
 એજ મનિ છે વૃપતિ મારી, આપ ખરે જો જીર ધારી,
 અતિ ત્વરાયે કરો, કામ જાજ મોકલવાની તૈયારી—સુણો.

રાગ ઉપરનો.

કરણુ—અરે સચીવા! ધન્ય તુમને, નીરખી મેં મનિ તો તારી,
 પ્રભુ ઉપકાર ગાનું હું તારો, સચીવ દીપો બુદ્ધિશાળી—અરે.
 નથી પ્રધાના સમાન તારી, રાજ્યકાજમાં કો સાફ,
 તેથી જો બશે તું પડે, કામ ખરે સરશે મારું—અરે.

સિંહાનો કનરો.

રૂપસુંદરી—પ્રાણુજીવન મુજ વાત વિચારી, બવા વિદેશે કરો ન તૈયારી.
 આજ પ્રભાતે હે મુજ રવામી, શુકન થયા અતિશે દુઃખદારી. પ્રા.

નાથ હો તેથી, જાણે આ સમયે, યાશે ભયંકર વીધનજ ભાની. પા.
કહુ કરબોડી, માંગા આ માન - માજ જવા નણી વાત વિસારી, પ્રા.
જજલ.

માધવ - શોક શાને કાજ ખારી, દિલમાં તું ધરે?
શાળી મારી જે વિચારી, શુકન શું કરે?—શોક.
ચંદ્રવદની પ્રાત તારી, ધની ન વોસર;
વીચરતાં વોદેય હુ, વીયોગથી ખળુ.—શોક.
માટે વિખૂંચ તુજથી ગડવા, છન્દુ નહીં પળવાર;
પણ શું કરે પરત ન તેથી ખારી છું લાચાર.—શોક.
હવે રગ્ન દે પ્રાણુ ખારી, જાવા બિતર દેશ;
આવીશ વહેલો પાસ તારી, છાડીદે તું કલેશ.—શોક.
હુમરી.

પ્રાણુ શું સમજી તું રદન કરે (૧)
મિથ્યા શીદ તું વેહેમ શુકનના, ઉર પ્રિયા બિતાર?
બુદ્ધ સરવ એ જાણીને મનગા, ચિંતા ન કર તું લગાર રદન.
હુકમ વળી છે શુજર પતિનો, જાવા સત્વર નાર;
માન્ય કરીએ, ફરજ ખળવવા, નિશ્ચે હું આજ જનાર—રદન.

આશાગોડી.

રૂપસુંદરી—રહાય યશો હે મુરારી, દીન રે ગણી રહાય યશો હે મુરારી.
નાથ ગયા છે, આજ વિદેશે, સંગ નથી રહાયકારી,—દીન રે.
માન શુકનથી હાય શું યાશે, ફડક હૃદયમાં એ ભારી;—દીન રે.
દાર્ય પ્રભૂ ત્યાં સદ્રજજ કરબો, સંકટ સરવે નિચારી.—દીનરે.

“મન છીન લીચો” એ રાહ.

શો આ શોર થયો? દાસી જાને કો તું આશું થાય,
વપુમન મુજ બુલાય.—શો.

ઝટપટ જા જો તું જો, ખડકડાટ ચિત્તજો;
વળિ પોકાર માર માર, બારે ક્યાંજે યાય, -વપુબાન
મુજ ગુલાય - શો આ જોર.

રાગ રામાલી.

હાથ પ્રભુ હવે શું થશે હું છું એકલી આજ,
નથિ ખર્ચ મારી સદાયમા રેગ નહી મૂજ લાજ-હાય
આપી કરણુ જશે લઈ મન જોરે નિજ, એહકમત્ય;
ખરે થશે ભવ એકમાં, મારા બે ભવ ત્યાંજ-હાય.
અંતરે નીગર મારા બાપુડા, જોઈ આ જગ દાલ,
દુખનો હવે આરો નવ રોડા, અંગે લાંબે ઝાળ.-હાય.
શુદ્ધ સલી શુભદ્રી, રાગ સુ જગ હાય !
વિધવા થઈ વધે સોળમાં, દેખી -હૃદય ચિરાય.-હાય.

કરણુને { ધિક્ક ધિક્ક હે વૃપતિ તને, કરી કપટ આ વાર;
{ આશો કર્યો કેર હું પરે, દુષ્ટ હે અંડાળ.-ધિક્ક

રાગ.

હો ભૂપતી, મૂખે બોલ તું વિચારી આ.
રે અવિચારી, કર ના તારી, આખરની ખુવારી.-હો.
જો વિચારી, કાણુ નારી? કેમ તારી, મતિ ફરેલી,
ફંદ ભરેલી, થઈ અજેલી? શરમ તારે, ઉર લગારે, નવતું ધારે,
દુરજ શક તું, અરે નકટ શું, કરી કપટ તુ, પૂનિ જોડે,
વચન બોલે, વગર તોલે, શું વિચારી? હો.

રાગ.

કરણુ—અરે આરી મારી માણી, કાંદે મૂખથી શી વાણી!
આવી છે અભિમાની, બની કરે શું નાદાની!

મૂક હડ હવે ગાની, જોલ જોલ માં મુમાની;
 છોડ છોડ તું દેવાની, ચાલ થા ન તુ દીવાની.
 હસી વસી રંગ માણી, રાજ્ય ફળે ગામ ખાળી;
 પા તું મને પ્રીતિ-પાણી. થા તું મારો પટરાણી.
 બેઠા પ્યારી પ્રેમ આપ્યો. સર્વ સખ મલ જાણી,
 મને પ્રીય તારો મનો, પાંચ રંગેલ ગાંઠ તાણી.
 રાગ.

રૂપસુંદરી—તું નકર નહ નહો વદ આ રે.

મૂરખ વિચાર કર, હુ તું જનિ તારી, ખર, તું.
 જાત તજ નાદાન ખતે પાંડ જાણુ જાલ તુજ ઉર તારે.
 મદ મનિતા તું સ્વામી, અંગારો બિંદો ભાગે.—તું.

માલિની છંદ.

કરણ—સદન સકળ ગુણનું, પ્રાણથી મૂળ પ્યારી,
 નહિ નહિ નહિ પિસરું, પ્રીત ક્ષણ એક તારી;
 તુજ મદ સુણી શબ્દો, રૂપ વણિ આ નિહાળી,
 ઉર મુજ તુજ સંગે, ધ્રુવ રમવા સુચારી.—૧
 નિજ હિત ચિત માટે, ચાહી ચતુરા હું સંગે,
 ઉડ હડ તજ મારે, ચાલ મેહેલ ઉમંગે;
 નયિ નયિ નયિ વસવું, યુક્ત આ નીચ ધરમાં,
 ઝટ ચલ પ્રિય મારી, સઘ વિલંબ કર માં.—૨

લલિત છંદ.

રૂપસુંદરી—અરર હાથ આ કાપ શો થયો? સમય સૂખનો ક્યાં જતો રહ્યો!
 અરર શી ગતી, માહરી થશે? દિવસ દૂખના શી રીતે જશે. ૧
 રાગવી મુઝી જ્ઞાપિ શું થયા ! મન મનોરથો રે મને રહ્યા,

-હૃદયમાં બજે લાજરે ધણી, પ્રિયપત્ની બુઝો મારીરે બાણી! ૨
વરપ સોળમાં જન્મ શો કાંધો? પલકવારમાં શો દગો દીધો!
ધિરજ શે ધર? પ્રાણના પત્ની, કરમ કૃતિયું લાય આજથી!-૩
પરમ પ્રેમને નાથ વીસરી, અરર આમ શુ દર રે કરી
પતિ તમે ગયા ઘટિત ના કર્યું, દોન અનાથ હું શું હવે કર? ૪
અરર રૂપ આભુપણો બહુ, તમગિના હવે એર છે સહુ!
જીવન આ બાથા મુજ ગણાયરે, સુખ ખર ગયુ હાય હાયરે!! ૫

ગજલ.

ગુણગુંદરીની મા-અરે પૂત્ર પ્યારી, શું દિલમાં ધરે!
તહીં તુજને મરવા, દર્શિ હું ખરે;
અવસ્થા અમારી પરે તું વિચાર,
દયા દિલમાં શું તું ન લાવે લગાર;
થયાં વૃદ્ધ તારાં પિતા ને હું માત,
તેથી કોણ સંભાળશે તૂજ જાત;
વળાવી તને શું હું જીવતી રહુ?
જરર સંગ તારી હું મરવા ચહું.

રાગ.

ગુણગુંદરી--હો પ્રિય માતુ મારે, જીવીને શું કરવું;
જીવીને શું કરવું મારે, હા હવે છે મરવું. હો.
પ્રાણ આ સુમળુ હાર જીવન મારા આજે,
પામ્યા મરણ અન્ય શરણ હવે જીવી ન ધરવું. હો.
દૂખ રૂપ સકળ સૂખ જાણી અખિલ વીશમાં,
તજીશ પ્રાણ માતુ હવે યોગ્ય નથી ઉચરવું. હો.
સમજી થઈને વચન આવાં કદશો ન મા તમે,
કરે પ્રતિજ્ઞા આજ મારે સંગ મતિની બળવું. હો.

હત્રી કલંક—ઐ રાહ.

ચુલ્લુસુંદરી—હા ! હા ! કૃતમ્ની આ ભૂમીનો ભૂપાળ, સતીનો કોપણે રામાશેરે.

દુરાચારી નીવડ્યોચ દાળ;	”
વિના વાંકે હરી સચીની નાર,	”
કળ બોલ્યું થઈ હત્રીનાકે માર.	”
ઐ છે નક્કર કુકરી રાત્રન,	”
તેને ક્યાંયી આપુ આશીરવચન;	”
તેનો રજાગો વન બહુ વાર, વચન સત્ય સિદ્ધ થાળે રે.	
હરી જળે અન્ય કોઈ ઐની નાર.	”
થળે આજીવીપૂર પાયમાલ,	”
તેનો મરળે બૂકે હાલ;	”
શુરા વાઘેલ કુળનું જળે માન,	”
તેનું નામ હામ નહીં રો’ નિશાન.	”
હવે આ ભુમિમા પીર તું જાણ,	”
રાજ ક્ષેત્રે તૂરક પહાણ.	”

શિખરણી વૃત.

કૃપાળુ હે દેવા સમ્રાજ સુખદાતા દૂખહરા,
 નમું હું સાષ્ટાંગે, પરમ ભય ત્રાતા ભવધરા;
 પિતા માતા આજે, સતિ થઈ જકે હું પતિ કને,
 ચઢો મારી વારે, શરણગત જાણી પ્રભુ મને. ૧

ઝીઝોટીની ગજલ.

માધવ—હાય હાય હે પ્રભુ આશી દશા મારી!

આશો દેવ કોપ તારો? આવી આશત મારી, હાય.
 આજ્યો હું વડનથ છોડી, સુખ અહીં ભાસી;
 વિશ્વાસઘાતી કરણે નાંખી, આ દુઃખની કાંસી, હાય.

ઊછેયો દુધ પાઈ સર્પ, એ મૂંઝા મળતા;
 હાંટ શું તું છાટ ડરિંગા, કરા કૃતસતા. હાય.
 ધારી શું અધર્મો તે આવી દીધી કતો;
 દોસ દર્શિ વિદેશ કારંગો, રૂટ રૂટ નૃપની હાય.
 રો રો બધુ ક્રેશવ પારા, ને મુળ્યમદી;
 કાલ મારી આમળ મોતે, તો ગયા મરો. હાય.
 હા! હવે હું તો વિનાગી એકલો પાસ;
 શુ હું જગમાં મળ લઈ ગાહ, જાતો રહ્યા. હાય.
 શુખ સધળુ પરવાનુ, આગળી ખર;
 અરર બધુ તારા બનાં. છતી શું કરં. હાય.

રાની.

માતાજી—અરે માધવનું સાવન થઈને, શોક તથા મુજ પહું જે તુજને;
 ધીરજ ધર પરદર નિરાશા, સદાય સદા હુ સેવક તુજને.
 જગત જનની હું છુ અંબા, આરાસુરમા વાસનું મા'શે;
 જોઈ હું તુજને આમ પિડાતો, વેરનો મારગ અતાવું તુજને.
 જા તું દીલ્લી શાહની પાસે, કરજે વિદિત એને દુખ તાર.
 કારજ સર્વે તારાં સરશે, શાંતિ અતી મન થશેજ તુજને.

મીલીલેલી—એ રાહ.

અરકલીયાં { અરે એ કયા હમણે સિતમ, ખુદાતાલા. (૨)
 અને કદરઆં { હુવા એવકા અલાઉદ્દીન, લીયાસખ મુલક હમારા હીન,
 કીયે એહાલ, અહા! યકદમ, ખુદાતાલા. (૨)
 લીધ પ્યારે પિદરકી બાન, કાલી માદરકુ દરમીદાન
 ખડા એ કીયા ખુનીને મુલમ, ખુદા તાલા. (૨)
 કીયે તમીયા દેતુકે અબ; અરે કમળમ, કયા એ મલમ
 મારી નહી રમ તુને એકરમ, ખુદાતાલા. (૨)

કરે કયા હમ? અને લાચાર, નિમાલ, પાકપરવરદીગાર;
હવે નાનવાળ, કરતુ કરમ, ખુદા તાલા. (૨)

મેં બનતીથી—એ રાહુ,

આવ્યો— આવ્યો આ બિલી નવમી રાત્રે ન જ્યાં કોઈ,
ગાક્યો રાખડી રાંધે વાગે, ચવન જતી જોઈ. આવ્યો
તને મુજાને હું મનમાં, મુક નવી કોઈ,
આમે સ્વજે કનતર વાર નજે નવી કોઈ. આવ્યો.
કરમે કયા, જર દાસ આ, દરો મુરો દઈ,
બની બની રાત્રું કરે રાખતી નવી કોઈ; આવ્યો.
પાણુ આ ધરી, લાગદારી, એમ નિરાસ બની,
મુરખે છે ધારી જવાનું, કડ દપાય કોઈ. આવ્યો.
માટે હવે વિલીલાદની, ક્યેરીમાં જઈ,
મુજેવેર વાળું શાહને, સમજવી પેર કોઈ. આવ્યો.

છપ્યો.

ચોક્કશંકર—નીચ બુદ્ધિ ધરી શાહ, ઉર શું અતિશે તારા.
મિથ્યા પીકે રંકે, હીંદુ વિણ દોષ મિથ્યારા?
ધિકાધિકાધિકા! આ રાજ્ય-કાજ સહુ તારાં પાપી,
તુજ દુષ્કર્મે છાપ ખરી ખુનીની છાપી;
વળિ તુ બ્રહ્મપરે બલે બુલમ કરે પણ બલુજે,
કદ નીચ જાત હોંદુ હવે પ્રાણુ અંત તુજ આણુશે
બંબારો.

આધિપ—હે દિલી પત્ની આ મા'રી, સુણો અર્જ અતી દુઃખકારી;
દેશ દહિયુમાં મુજરાલ, ત્યાં છે રાય કરણુ કુન્નત;
પુરુષ કતલિ ને અભિચારી, સુણો.
તેનો મતિ હુ માધવ સ્વામી, મને નીવડ્યો શુપ એ હરાખી

કયો ફેર કાળો પર મારો, સુણો
કાઢ્યો મૂળનાં જોણે વિદેશ, ખાટું કામ કાટી દીલ્લેશ;
હરવા મુજ પત્નિ પ્યારી, સુણો
ગયે હું રત્નું ઘેર ન કાપી, બધું એકલા મારો નેષ;
આવ્યો સૈન્ય સહિત અવિચારી, સુણો
બહુ યુદ્ધ થયું ધરમાંહી, મારી જોણે વીર ગુજ ત્યાંહી,
હરી છેવટ નારી મારી, સુણો
મને જ્ઞાણ થઇ આ જમારે, આવ્યો શાહ હું શરણ તમારે,
કરો સંકટ દૂર આ ભારી, હવે સદાય છે મારે તમારી. સુણો
રાગ બેહવાઓને—એરાહ.

અત્રાઉદીન—અજબ હોના હું મેં અય દિશીયા,
કમળખતને યે કયા કામ કીયા;
ઓરત ઉસ્કી લેકર જુલમસે,
ખીરાદરકા જન લીયા—કમળખત.
શાહ બડા ગુજરાતકા હોકે,
દેસા દગા હનિકુ દીયા—કમળખત.
ગજલ.

કરણ—આશી આફત મુજ પરે પ્રભુ આવતી ગઈ?
થાશે શુ માર? સુઝે નહીં, મતિ મંદ થઈ ગઈ. આ શી
જે વારથી હરી જોરથી મુજ મંત્રિની નારી,
મુઆ મૃત્યુ વિણ કેશવને તેની પત્ની પ્યારી;
તે વારથી મારી દયા આવી થઈ ગઈ. થાશે
સ્મશાન સમ મુજ નમ્ર દેણું, ને વાશી ઉદાશી;
બરાધું જુલ મુજ નારીનાં, આવી પીડા આ શી
હોડાવ ધરિ આં દુખમાંથી, દયા જુવ આ મારી થાશે

કુમરી.

જુવો—કહુ વૃષ્ટિ હું વાત જે મારી એ દિલધારી આપ સુણારે,
 શેરેર બહુ કષ્ટખતોર છે જીવર વાસિ હુ છું વૃષ તેહ તણેરે. કહુ.
 દેખ્યા કરતાં મેં પ્રવાયા, દેશ વિદેશ નરેશરે,
 પગ્ગમ, માંમ ને મારક, દક્ષિણ, માલ્લવ આદી દેશરે. કહુ
 પ્રવીણ હુ છું જન્મ મંત્રમા, ગણિ ઉગાઠન બાહુરે;
 વશોકરણ, સ્તબ્ધ, આકર્ષણ, મારણ સત્ત પ્રમાણરે; કહુ.
 માટે હવે યો આપ રમજે, તો અંતગુર જાઉંરે;
 સત્ર સખત એ જીતને કાઢી, ઈક્ષમ મૂળ જતાવુરે; કહુ.

દાદરો.

આહા! ભારો આ બુન બચંકર બારીરે.
 ખીડા પામે રાણીરે, અનહદ એ તો જાણીરે,
 મુજ હલમ કાંઈ લગાડુ, જલ્દીથી એને કાઢુ;
 જ્યોતી સુખ પામે સારું, જને નૃપને નારીરે. આહા!
 જ્યાર હવે ન કરવીરે, હીમત હર ધરવીરે;
 જે હશે થવાનું થાશે, પાછળથી એ જોવાશે;
 લાગ હુ બાણી મંત્ર ચોટ માફ કારીરે; આહા!

રાગ.

અરે ભૂપાળ, નહીં આમાર, માનો મન.
 કરો ના ખ્યાલ એ સરદાર; માનો મન
 બુજાવી આજ કરજ શિરતાજ મેં મારી.
 ક્યો ઉપકાર, નહીં તલબાર, માનો મન

કરો કેમ આજ, કયું આ કાજ, મારું મેં
 હશે કાંઈ ભેદ ખરો આવાર, માનું મન;

જુવો—કહુ વૃષ્ટિ હું વાત જે મારી એ દિલધારી આપ સુણારે,
 શેરેર બહુ કષ્ટખતોર છે જીવર વાસિ હુ છું વૃષ તેહ તણેરે. કહુ.

અમનવન આપ મરો નિરવાર--મનો મન.
કિરંતો ગામમાં બુધ હામ છે મોરો,
તમારો જ્ઞાન હું લગ્યાગ મનો મન.

ક્ષત્રી દર્શક—ઝોરહાલ.

કરણુ--જામે આગ્યો આગ્યો અમન ગામનાર, કાત્રીના પુત્રો રાજથાઓરે
ખાંધો કમળ કરી દલિયાળ; કાત્રીના પુત્રો સજ થાઓરે.
આગ્યા દેશમાં શું મ્લેચ્છ પરી ધીર, કાત્રીના
જોય નમો નમો લગ્નને રૂપોર; કાત્રીના.
માટે શર પૂચ્છી સહુ આજ, કાત્રીના.
જુઓ સમાજો લગાવાળા સમાજ; કાત્રીના.
કોના જોનાળી નાળીના રે લખાર, કાત્રીના.
પેલું મેલું મળ્યું છે એક તાર; કાત્રીના.
જામે કસરીય આગ્યા આ શિકાર; કાત્રીના.
અહો સમનેર નેરા મનુ સદાર; કાત્રીના.
ખની કાત્રી રેક ધરો કિરમાંય; કાત્રીના.
જેથી યવનો પોકારે ત્રાણ ત્રાણ; કાત્રીના.
ઉઠો ઉઠો સહુ કાત્રાળીના સત; કાત્રીના.
નામ કાઢો રણે ચઢી રજપૂત; કાત્રીના.

રાગ.

સહારાદો--હે નૃપતી આ દેશની ખાતર, હાલ હાલ મરવા;
શસ્ત્રે સુરા સર્વે પુરા, તુરક હાલ કરવા.
રણમાં પુરા, કાત્રીશૂરા, હામ હાલ ધરવા;
હાજર હાજર, છે સહુ નરવર, મ્લેચ્છ કીર્તિ દરવા.
માર માર કરી દુર, મવનો જો અતી દુર,
સામની વિમા કહર, આને માની મગર, ખામીએ ન મગર.

નેથી ધરી ટેક શુર, નેક ને પિંકે જર, દાનિ તેજ ભરપુર;
તન ધરી ધરી નુર, કરી સહુ ચક્રપુર, હામ દામથી જર.
રણને વિશે સન્ન, હાર માર કરવા. હાજર.

સંગ.

કૌભારાણી — મગ મું આનું હો (૨) પ્રિય પત્નીશે કાનું કાળ;
એકલી નાર, અગર એ સુખર. સંગ.
વદ વત મુજ વિનય પાનું, એક ચીત તમમાં માર;
નામ આ ત્યારે મો. સંગ.
જીતી અંદમાં નંદરનીજ પ્રીત આકે પહોર;
એક માર હો. સંગ.
નવાં કળે પ્રીત રણનો વાત, સ્વામી સદા રહો સાથ;
કરશે વાનું હો. સંગ.

નંદરસુખ—એકાદહ.

કરણ—શશિ સન્ન, શુભ નિમાન, શુભ મું સુદરી;
પ્રીત અપાર, હાળ ન વાર, જાડે પીસરો. શશિ.
પણ એ પ્યારી, દિલ એ ધારી, જેસું અહીં ઠરી;
જાડે ન રણે તનમાં ટેકે ક્ષત્રીનો ધરી,
વહે મું લોક આળો ન કરણ, નુરકથા ઉરી. શશિ
મનમાં, તનમાં, રણમાં, ફિકર અતી, મુને એ થતી;
તેથી સુમતિ, જપાદે સુંદરી. શશિ.

ગજલ.

કૌભારાણી—જવાની વાત રણમાં નાય એલો નહીં પ્યારા;
સુણી જવાની ખબર, દિલ મારે ભડકે બજે,
એવાસે તા ધરી વિચારનો તન તાપ પ્યારા—જવાની.
મુને એકલી, રણમાં એ જાણી.

ઝૂરી હુરી હું મર આપાર વિગ્ન પ્રિય પ્રાણુ પ્યારા. જા.
 પ્રીતિ મારી પીયુ ! જળમાં જેનો મીનને;
 તેના જાણે તણ તો વાર આ મરનાર આરા. જાવાની.
 તેથી માની હવે, દાસી પરે કળા કળે;
 છોટા જાવાની ઉરથી આસ હે મુજ પ્રાણુ પ્યારા. જા.

હોરી.

કરજી—નહી નહી નહી બાલ પ્યારી, આવા વચન બની અવિચારી.
 પ્રિતિ હું તારી જાણી સદા બે, એસ અહીં પાસ તારી,
 નીરખી વદન આ એકજ તાક, રાખ્યું કાજ વિચારી.
 કેવી આખરની ખુવારી? નહીં.
 મુખ મુખ ને ગુણ તારાં ગયાં ક્યાં, બે તુ જરાયે વિચારી;
 કેમ પતી તું રંક વચન આ, જાતાં રહ્યું રાખે વારી.
 બની તું તો ક્ષત્રી કુમારી. નહીં.
 શુભ અવસર આ યુધ્ધ થવાનો, ક્ષત્રિને એટલુંથી બારી;
 ચુકી રહું બે તારી હું મને, લાલ જળની મારી;
 તેથી નહીં એ વાત થનારી, જાકલ રાખ્યાં નારી.

દેશની કુમરી.

દોષારાણી—દાસી રે લાગી વિરહ કટારી;
 વિરહ કટારી, આલ્યા નાથજી મારી; દાસી.
 દોષ કરી જેની મન તરછોડીરે,
 પ્રાણુ ન રળા રાખે વારીરે;—દાસી.
 એન નહીં મારે, પ્રિય વિણ મનમાં;
 નાથ ગયા મુને, વિસારીરે.—દાસી.
 તાપ બજે દાસી ઉર વિથોજે,
 કાય ન રહેશે હવે મારીરે. દાસી.

કીયાસો હાથે—ઝરાહ.

ઘસીઓ—ધરો ન બાઈ શોય તમારે મન,
 અતી શોય ધારી, શિદ દમો તન મન—ધરો.
 સુતને શાગુ આપ થમ બા,
 કરવા શું નાંડા આવુ રહન તમારે મન? ધરો.
 વખત વિચારી, ધિર હિર ધારો;
 રડતાં પીડાઓ માનો માનો તમારે મન. ધરો.
 શુદ્ધ તમ ભક્તી પતિની સંગે;
 બાળી મકટ ધરા હરશે ડરો ન મન. ધરો.

અન્નાહિતીનનીકોજ— રાગ ઇન્દ્રેજી.

- ૧ સિપદ—સખસે હમ હે અરે (સપાઈ, નામ હમે મેરા લટકતખાન;
- ૨ કેન ખતકમે મેરે જેમા, ફકડ અકડ લખડખાન?
- ૩ મખખીમાર મેરેજંમે, નદી હે દુઢો સારી જહાન;
- ૪ મુક્કીસે મેં પપ્પડ તોડું! બાહાદુર મેં બી બડા પદાન.
- ૫ કુતા જિહ્વી સખકુ ગાડું! કરને વાસે ક્યા મેનાન;
- ૬ જરમે અખી તેગસે, સખ વો સારા હીંદુખાન.

અલો અખી સખ જના હમે, જંગી જંગ મયાના હમે,
 હીંદુક હડાના હમે, યે તલવારસે;
 રંગ રંગ રંગ, રનમે કરદો રંગ;
 જલ્દી જંગ મયાવો તુમ, હરીફક હડાવો તુમ;
 રનમે ફતેહ પાઓ તુમ, યે તલવારસે. અલો.

રાગ.

કરચુડ લશ્કર—સવ સહુ સખી વીરો સસ્ત્ર અગકાવો;
 ખાસી કાપી મુઝીએ, રણખી હડાવો. સવ.

સજા આગો ઝટપટ, હિરવારી ધત્રીપટ,
 હુરમનોની મટ કટ, કાપાળું ચલાવે સઘ.
 હીમત ને ધારી અગ, તુ કાગળોની સગ,
 રાખી રજપૂત રંગ, જગ નો મચાવે, સઘ.
 તુડી પડી વીરજન, મારો તીર તનતન;
 હુંદી હુંદી આ યવન, દેખે જવાવે સઘ.

ભિચર.

નાયક—કરું હાય હવે હું શુર હરી!

હામ સદગ મેં વૃષ્ટિ જેવાં, ખચર મને નહીં લેશ મળી. કર.
 શોધું હવે ક્યાં હું આ વનનાં, અગિત થયો સઘજો રખડી. કર.
 આગ બજો દેખો અંતરમાં પડતો વૃષ મ્યાણે કુન્દી? કર.
 ઉતર એને આપું પ્રભૂ ક્યાં? મેલેર કંગા હવે માફ કરી. કર.

રાગ.

દેવળદેવી—માઈ તું પીતા પામે તેડો જાને,

આત્ર વેણો, ઝટ જવાને;

ભાઈ.

ચરણે પડુછું હું રાજ્ય કુમારો,

ઝટ આગળ મારી થાને.

ભાઈ.

કહેને વીરા મારા આપુ હશે ક્યાં;

ઉડો તું અધજો રવાને.

ભાઈ.

ધારી શકુ નહીં ધીર થાઉં હું;

મગશું ક્યારે, પીતાને.

ભાઈ.

પીલ.

નાયક—શીરે કહું હું વાત હે ભાઈ, કેર થયો અણહિતપુર માંડી.

કૂર તુરકડા પેઢાએ પુરમાં,

હાપાં હરી રાણી ઠાળા ત્યાંડી,

શીર.

નાંહો તમહું સંગે આ બાળા;
 રખડ્યો અનીચે વને વનમાદા; શીરે.
 છેવટ મળ્યા આપ આ સમયે;
 હશે કહો મુને જુપાને ક્યાંઈ. શીરે.
 નસીય આપણા કટયાં સરવનાં,
 આપણે વખતશે આ હુખ દાર્ઠ. શીરે.

લાવણી.

કરજી—આવી આરી દયા મારે! પ્રભુ શરણ પડ્યો તારે.
 રાખ્ય મધું ને થયા રખડ્યો, રકબન્યો હું રાય;
 હવે દુઃખ આશે રોહવાય' સુદર આ કાય, થશે શુ હાય? આવી.
 પુત્રિને પ્યારી મારા હશે ક્યા' આવશે હું બાગલાણ;
 હરી કરશે તુરક હેરાન, જરૂર મુજ પ્રાણ, અતો સૂજાણ. આવી,
 લેવા ખખર મેં એ ખનનો, મોડ્યોછે હરપાળ;
 તેતો આ પો નહીં વ્રમ ભાળ, તેથો ઊર જાળ, બજે વીશાળ; આવી.
 માટે સુણી હું વિશ્વપિતા આ મુજ દુખનો પોકાર,
 કાંઈ દયા કરે આવાર, જગત આધાર, કરી મુજવાર. આવી.
 ભેરવી.

દેવળદેવી—અરે આ પ્યારાપિતા, વાંકે શા મુજને વિસારી?
 કંઠણ હૃદય આ દિસે તમારું, નહીં તો ન જાઓ હો મુકીને.
 આ પુત્રી તમારી—અરે.
 માત હરી મુજ તુમ્હ તુરકડે, કળે હું નાહી પિતા પીડાઈ,
 જુઓ કાય મારી.—અરે.
 આમ રખડ્યાં વનમાંહી બાપુ મળ્યા આ હરપાળરે;
 લાવ્યા એ પાસે તમારી—અરે.

ગજલ.

હીમદેવ—અરે ભુપતી તું જોડો કેમ? સિતમ આવે અહીં ભારી.
 કહું શું વાત તુજને એ જળે ઉર આ દશા તારી. અરે,
 તુરક સેના એ આવે આજ, અરે તારી સુતાને કાજ;
 નથી કાંઈ હાગ તુજ પાસે, જળે ઉર આ દશા તારી. અરે,
 કરે આ કેર અરે તુજ નાર, વસીએ શાદને ધરનાર;
 વિસારી નાથ ગાણે મોજ, જળે ઉર આ દશા તારી. અરે
 હવે હે રાય કરતુ કિપાય, યવન હરતે ન પુત્રી જાય;
 ઉગરવા આશ એતેનો, જળે ઉર આ દશા તારી. અરે.

રાગ.

કરણ—હવે કહોને મુને મારારે મીત્ર શું કરે?
 દિન દુખના થયા, સુખ રાજના ખાયાં;
 શરણ હવે કોનું ધરે? મીત્રશું કરે.
 સુઝ પડતી નથી, કોણ આ સમયે,
 કરશે મદદ? કોને મળુ રે? મીત્ર.
 વિકટ વખતમાં બંધુ ન કોઈ;
 હાય હવે ક્યાં જઈ હરે? મીત્ર.

રાગ.

હરપાળ—નહી બપો આ ધારો મન, અરે રાજન;
 રોકાજ દહો? દિલ આપ કહો? હે નેકીને ધીમન;
 આ વિધિએ લખ્યુ લખાણ, લક્ષાટે જાણ.
 ન એ નામ, કરે નીરવાણ, ધરી ધીર રહો અહો મુણનાન;
 અદની પડતી જગમાંય, સરવને રાય.
 નહી કાય દમે દુખ જાય, હવે કાંઈ કરો અરે બપો;
 મુખે કથ રાણુ વત રામે.

હરીશ્વરે પણ સત્ય કામે,
 ઘૂતરમી તુપે નળ નામે,
 એ યાદ કરોને મન, અરે રાજન. શોકળ.

ખારમાશી.

દેવળદેવી—

નહીરે પ્રીતુ મા'રા આમ નિચારો, દીનરે ગણી આ પુત્રિ તમારી-નહીં.
 માત નથી મુજ તાત હું છું રે, શરણે આ એકળ બાળ તમારી,
 દૂર થઈ હવે દૂર શું કરશે? દિલરે દયા કેમ આજ વિસારી! નહીં
 કહો ન જવા મુજનેરે પિતાજી, પર વશતા દુઃખદાયક ભારી.
 હાથ હવે મા'રે સેહેવી ત્યાં પડશે, નારે કરો બાપુ અળગી કુમારી; નહીં.
 છુરક ભરે આવે મુજ કાળે, ફિકર કરો પિતૃ લેશ ન મા'રી
 પ્રાણ તજીય જો તમ નહી ચાલે, પણ નથી હું જીવી તમથી થનારી. નહીં.

રાગ.

કરજી—વચન હું પુત્રી આ મુજ માન-હઠ ન આ ઉર આણ. વચન.
 દુઃખ સમે તું, આમદમે શું? રાખ જરા ઉર બાન. વચન.
 વેણ આ તારાં, બેઠે મારા, અંતરમાં જેમ બાણ. વચન.
 કંઠણ વખત આ, મૂળ છે તનયા, નહિતો ન કડ દૂર જાણ. વચન.
 છુરક દળ એ, સમજ સકળ છે, કરશે જરૂર હેરાન. વચન.
 માટે આ માઈ, માનતો સાર, મળશે ત્યાં સુખનું સ્થાન. વચન.

જનુની જીવો એ રાહ.

દેવળદેવી—અરેરે પીતા મારા શું વદો, આવાં મૂખ વચનજી;

વચન કરોરે આ પુત્રીને, કરી દૂર શું મનજી.

અરેરે પીતા મારા શું વદો !

દુખરે પાશુ દુઃખ વરેમાં, ઊઠી હું મુજ માનજી;

આવી જ્યારે તમ આશરે, આમ તરછોડો તાતજી.

અરેરે પીતા મારા શું વદો !

કરજી—વહીરે આવું શાને પત્રી તું, મારું અંતર બાળજી;
માતા તુરક ઘેર તુજ રહો, લાવે કહજી આ કાળજી.
વખત વિચારી જા કુંવરી.

દેવળદેવી—સુખરે હીકાં જોજો રાજ્યનાં, નેને આવ્યા આ દિનજી;
પડશે રે'તુ હવે અન્યના, બાપુ મારે આધીનજી.
ના, ના, પિતાજી હુ નહીં જઉં.

કરજી—નિરરે તું શીદ નયને બરે, પૂત્રિ પ્રાણ સમાનજી;
પાપ પૂરવનાં આવી મળ્યાં, કરવા અધીક હેરાનજી.
વખત વિચારી જા કુંવરી.

ભીમદેવ—દીકરે ઓછું નહીં આણશો, મારા સમ જેની લેશજી;
જાત મને તમ જાણજો, કરશો નહીં હર ક્ષેશજી.
જેની તમે સઘ સંચરો.

દેવળદેવી—રાજ્ય કુળે સુખ માણતા, કરતાં ભોજન પાનજી;
આમ હો હવે સર્વમાં, કરીએ વેશે આ રાનજી.
અરેરે પીતા મારા શું વદો !

કરજી—પિધિએ લખેલ લલાટમાં, પૂત્રિ આવાં જો લેખજી;
ટાળ્યા તે કોઈના નવ ટળે, સેહેવા પડશે એ ઠેઠજી.
વખત વિચારી જા કુંવરી.

દેવળદેવી—દેવ રહ્યો આવો શો પીતા, કીધાં પૂર્વે શાં પાપજી ?
પડ્યારે આવીને દુષ્કાન્ધમાં, બાપુ આવા અમાપજી;
અરેરે પીતાજી આશું ધણું !

ભીમદેવ—વિલંબ કરો નહીં આ સમે, આવે તુરક નાશનજી;
સમજશેના સમ એ લઈ, કરશે ખચીત હેરાનજી;

એની તમે સઘ્ય સચશે.

કરણુ—નખીરે કરી મં પત્ની તને, આળગી મુજથી કો વારજી,
તજતાં હવે તને આ સમે, મારા ઉર ઉડે જાળજી;
વખત વિચારી જત કુંવરી.

દેવળદેવી—અરેરે પીતા શોક ના ધરો, હું છું જ્યાં તૈયારજી,
(પણુ) મળજો ક્યારે એ મને કહો, કરના વિચરશે આળજી;
અરેરે પીતા શોક ના ધરો.

કરણુ—સાવધ રહેજો ત્યાં હું આળ તું, હુંડે રાખજો હાથજી,
મળજી મેળવશે જ્યારે પ્રભુ, હવે છેલ્લા પ્રણામજી;
સાવધ રે' જો ત્યાં હું આળ તું.

રાગ.

શ્રીમદેવ—એન શું ગુમાવો વખતજ આવો?

દૂખ સમયમા ધીરજ ધરવી, આમ ન હાથ હટાવો. વખતજ.
જ્યાં વખત આ આરીક એની, ઝટ મુજ સંગે સિધાવો. વખતજ.
સૈન્ય તુરકતું આવશે હમણાં, કેમ થમે અટકાવો. વખતજ.
વિજાંબ ન એથી એનજ કરજો, નહિ તો થશે પસ્તાવો. વખતજ.

રાગ.

કરણુ—કલંક સિર તે દીધું બારી, અરે નારી વ્યભિચારી.

ડરી નહી દિલમાં ત્રિયા, તજતાં જાજ લગાર,

વસી ઘેર તું તુરકના, નકટ નાર ધીકધાર;

લખવી જાત તે મા'રી;

કલંક.

ઢોડી ઉરથી પાપિણી, સ્વીય જાત અભિમાન,

જાણી મટી તુરકડી, બની અરે નાદાન !

કર્મો આ હાથ થા કારી !

કલંક.

નાખી ધર્મ શું ચાહતી, તજી જાત ભરથાર !

મરી કેમ ના જનમતા, કે થઈ કુ ટા નાર;
કરી આ શી ગતિ મારી !

કલક.

માઠ.

દેવગદેની—આ સિધુ મુજ આ રાનરે, કરજો સ્વાય હે હરી;
દુઃખ પર દુખ અધિક પડેરે, મુજથી ના સેવાય,
માફ કરો હરી થઈ થયીરે, વિનવું હું જગરાય—કરજો.
આપવિના નથી આ સમેરે, અવર મારો આધાર;
શરણાગતને સાચવજો પ્રભુ, ભક્તતણા બચ હાર—કરજો.
તુરકતણો છે બચ આ વનમાં, નથિ કે મારી પામ,
હમણાં આવી એ શું હરશે? ઉપજે ઉર એ ત્રાસ—કરજો.
વીરા દોનના છો તમેરે, દુઃખ દર્તાજ દયાળ;
નિકટ સમય આ મારો જાણી, કરજો મુજ પ્રતિપાળ—કરજો
રાગ સીતાજીના મહિનાનો.

હાય! આશો ક્યો પ્રભુ રોપ. હું દોન જાળની પરી,
નાંખી આરે અચાનક તાત, અધમ હસ્તે આરે;
ક્યાં જવાનળી હતો આશ, ઘડીમાં શું થયું,
રેલ્યો દુઃખનો દરીઓ ધંશ, સ્વાય કે નવ રહ્યું.
કોણ જાત અને કોણ તાત, જનવું કોના વાસમાં !
મુકી ધર્મે થઈ હાય મ્હેચ્છ, પડી તુર્ક પાશમાં;
રો રો પરમ પ્રિય મુજ તાત, સમે આ ક્યાં મમાઈ
ખ્યારી પુત્રી તમારી હાય, હરી તુર્કો વચા.

રાગ.

માણુઓ—પાલી હર ત્રીશુકન મારે—

સાન તુમારે, સમ જાન મારે, પુનઃજન કેન હારે. પાલી.

शिव पुष्पदारा, नारनद्वारा, भवजग पार उतारे;
तुं जगदीश पचीत्र परेशा, सकेट सर्व निवारै;
शरणागत हो तारे-पादौ

निगति सुभरन करते तेरा, हर हरनाम रटत हम तेरा;
गीतन सज्जन जैसे भवद्वारा, जय जय जय त्रिपुरावे -- पादौ

रामचरणद्वारा—

सावणी.

होना नदी हेरान, सज्जन तुम, होना नदी हेरान;
गुहा जगतकी जलमे लार्छ, होना नदी हेरान.
होना जगतमें नातहे तेरा, होना प्रीया संतान;
होना आत और माना जगिनी मूरख मन पयेछान;
मूरख मन पयेछान—सज्जन.

होना कहे तुम कदाग आये? कदा हे तेरा स्थान?
होना जेव वो अकल करत हे? रज्जना सज्जन तुम ध्यान;
रज्जनी सज्जन तुम ध्यान—सज्जन.

माया हे वो लार्छ प्रबुद्धी, मत करना अभिमान,
सार हीन संसार में सज्जन, हो दिनके भिज्जान;
हो दिनके भिज्जान—सज्जन.

मेरा मेरा भूषण पोदारे, क्युं होकर हेवान?
तेरा नदी कछु संग यसेगा, जय आये अवसान;
जय आये अवसान—सज्जन.

मेरा नदी कछु नामे कीसीका, ओकीसे हरमान,
मेरा शोक तुं छोडहे सज्जन, रमरसे श्रीरामवान;
रमरसे श्रीरामवान—सज्जन.

गजद्वारा

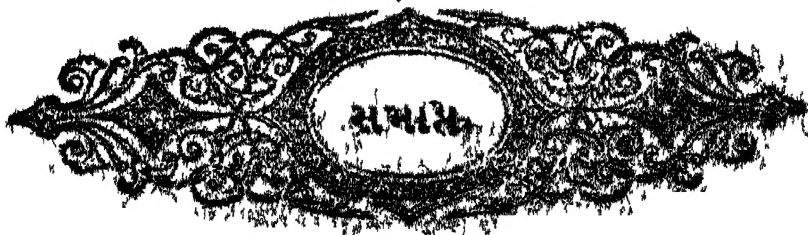
हरण—मनो मे लार्छ लार्छ, मति डवी आ लार्छ ?

કર્યા શા પાપ જન્મ થયે, હાથ મેં કાઢી? ગતિ ટેલી આ મારી? થયો.
 રાજપાટ સર્વે ઠાડ બેઠો હું દાગી, ત્યજી મહાય 'કા મા'રી થયો.
 પ્રગટી કુળન કેલી હાથ સ્પર્શે ગરે મારી? વન શાદની નાની; થયો.
 પડાવો હાથ જૂઠા મુજથી તે પૂની પ્યારો! કાળ પી જત મારી થયો.
 દુઃખવ્યો આગ, દુઃખને દનિએ, ધિરતા કહે ન રોકની આ દશા મારીજ્યા. થયો.
 શાને કાળ છોડું? ગાજર દુઃખ સતી બાપી, બાળા હંદગીઅશ્રી, થયો.
 આતું હવે હું તારે ખેળે, સેજે ઉગારા, દીના હુ મુનારી, થયો.

સ્તુતિ.

સર્વ પાત્રો—

દુઃખિ આંતે થશે, વિશય તુલ્ય જે હશે.
 કરજુરાય, વુઝો પિડાય, વિગયના દ્રવ્યે—વિશય.
 લાજ ટેક તો સરવે રે ગયાં
 પતિનપુત્રિ જે તુર્કને વર્ધા,
 છેવટ ભૂપ, પડ્યો આ કૃપ, દુઃખ દિલેવસે—વિશય.
 રાજપાટ એ હારો ભૂપતી,
 વનમાં ભમ્યો, થઈ ખુરોગતી.
 વિષયગળ, કરી બેહાલ, છવ લાઇ જશે.—વિશય.
 માટે સબજનો, અજાં ઉર ધરો,
 વિશય આશથી, મન પરાં કરો.
 નહિ તો માર થશે ખુદાર, ખચિત એ રસે—વિશય.

મુચના.

આ ચોપડી વિજયપ્રવર્તક છાપખાનામાંથી તથા બુકસેલ-
રાની પાસેથી મળશે.

કોઈ પણ નાટક કંપનીને આ ખેત બજવવાની મરજી હોય
તો તેના મેનેજરે વિજય પ્રવર્તક પ્રીન્ટીંગ પ્રેસના મેનેજરને મળવું.
અથવા પત્રદારાએ બહોળસ્ત કરવો.

લી. કર્તા.

નીચેનાં પુસ્તકો પણ વિજયપ્રવર્તક છાપખાનામાંથી
મળશે.

કીમત. પોરટેજ.

હિંદુસ્તાનનાં ચારે ધામની યાત્રા.

૦-૧૦-૦ ૦-૧-૦

સ્ત્રીનાંતિકર્મ દર્શક. (ઇનામ આપવા અને લાઠીએથીએ માટે
મરદારે પસંદ કરેલું.)

૦-૯-૦ ૦-૫-૬

શ્રી અષ્ટાવક્રગીતા. (નિસ્તાર પૂર્વક ગુજરાતી ટીકા અને
અંકારના જુદાંત સહિત) વેદાંતનો અપૂર્વ ગ્રંથ.

૦-૮-૦ ૦-૨-૬

આનંદ વિભાસ. (મહા કવિ શેક્સપિયર દ્વારા લે. લોડીઆ
ભાઈના નાટક ઉપરથી વાર્તારૂપે. આ પુસ્તક બહુજ રસીકું છે.)

૦-૪-૦ ૦-૨-૬

અસ્તિત્વગી. (અતિ મહત્ત્વ દ્વારામાંથી સ્વમરાકમે વિદ્યાન મેલેજા
પુસ્તકોના મેલેજામાં ગણીત.)

૦-૩-૦ ૦-૨-૬

મનમથિન. (મહા કવિ શેક્સપિયર દ્વારા લે. લોડીઆ
ભાઈના નાટક ઉપરથી વાર્તારૂપે. આ પુસ્તક બહુજ રસીકું છે.)

૦-૪-૦ ૦-૨-૬

